

Pave Benedikt på statsbesøg i Italien

Fredag den 24. juni 2005 var pave Benedikt XVI på sit første officielle statsbesøg, nemlig i Italien, hvor han blev modtaget af præsident Carlo Azeglio Ciampi i Palazzo del Quirinale. Som en samlet artikel bringer catholica.dk de to taler, der blev holdt ved denne lejlighed. De rummede principielle tilkendegivelser og kridtede banen op vedrørende forholdet mellem stat og kirke – i Italien, men måske til eftertanke også i andre lande

Af præsident Carlo Azeglio Ciampi og pave Benedikt XVI ¹

Redaktionel indledning

Quirinalet i Rom – eller som det helt rigtigt hedder: Palazzo del Quirinale – er Italiens præsidentbolig og har dermed principielt samme status som Amalienborg og Det hvide Hus. Sådant har det ikke altid været. Faktisk var Quirinalet gennem ca. 300 år bolig for paverne i Rom, indtil det i 1870 efter Italiens forening og Kirkestatens ophævelse blev bolig for den italienske konge. Fra republikkens indførelse i 1947 har Quirinalet været præsidentbolig. Det bebos i dag af Italiens statsoverhoved, præsident Carlo Azeglio Ciampi og fru Franca og rummer herudover præsidentembedets kontorer og mødesale m.v.

Fredag den 24. juni 2005 aflagde pave Benedikt XVI officielt statsbesøg hos præsident Ciampi og blev modtaget med alle de æresbevisninger, som tilkommer et andet statsoverhoved – thi sådan er det jo: *Stato della Città del Vaticano* er en selvstændig statsdannelse, der har diplomatiske forbindelser med mange lande og altså også med Italien.

Pave Benedikt blev modtaget ved grænsen, som går, hvor Peterspladsens kolonnade slutter; her ventede Italiens udenrigsminister Gianfranco Fini sammen med andre officielle repræsentanter, og efter udveksling af hilsener kørte paven i åben vogn, omgivet af motorcykelbetjente, til Piazza Venezia, hvor han hilste på Roms borgmester Walter Veltroni. På den sidste del af turen til Quirinalet blev motorcykelbetjentene afløst af ryttere fra Hestgarden.

Efter rundvisning i Quirinalet og en 35 minutters personlig samtale under fire øjne mellem paven og præsidenten, blev de to taler holdt, som er denne artikels egentlige indhold.²

---

¹ Oversat af Vivian og Erling Tiedemann

² TV stationen Rai Uno sendte hele forløbet i en direkte udsendelse, som kan ses på Internet, så længe stationen endnu ikke har slettet den. Det er en forudsætning, at man har en bredbåndsforbindelse til nettet, og at Windows Media Player 9.0 eller 10.0 er installeret på computeren. Er det ikke tilfældet, kan dette computerprogram hentes gratis ved at **klikke her**. TV-udsendelsen kan ses ved at **klikke her**.

Præsident Carlo Azeglio Ciampis tale

Santità,³

Det er mig en glæde at modtage Dem i Palazzo del Quirinale, og jeg byder Dem hjerteligt velkommen i sikker forvisning om dermed at tolke dybe følelser hos det italienske folk – følelser, som bekræftes gennem tilstedeværelsen i denne sal af forhenværende præsidenter og af repræsentanter for republikkens øverste statsorganer.⁴

Quirinalet fremkalder erindringen om afgørende øjeblikke i Kirkens og Italiens liv, og der bliver her i huset passet omhyggeligt på vidnesbyrderne om bygningens oprindelse og historie.

Jeg glæder mig over at kunne genoptage den indgående og oprigtige samtale med Dem, som vi indledte i Vatikanet den 3. maj – få dage efter Deres indsættelse i paveembedet.

Italien lever intensivt med i Den hellige Stols⁵ og pavens tilstedeværelse i Rom. Det italienske folk, der levede stærkt med i Johannes Paul II's bortgang, og som mindes og tænker på ham med kærlige følelser, har modtaget Deres valg til pave med glæde. De kan føle Dem hjemme i vores land, efter at De gennem mere end tyve år har taget del i livet i Rom og Italien. Under Deres første møder med mine landsmænd, i Rom og i Bari,⁶ har De allerede med egne øjne oplevet det italienske folks hengivenhed for Dem.

Båndet mellem Den hellige Stol og Italien er en forbilledlig model for harmonisk sameksistens og samarbejde. Selv plejer jeg at vise mine udenlandske gæster – af hvilken religion de end måtte være – udsigten fra Quirinalets tårn ud over Roms centrum, hvor Michelangelos kuppel rager højt op over Peterskirken. Jeg er stolt over at kunne sige til gæsterne, at derovre er der en anden stat, Vatikanstaten, og at dette er et konkret eksempel på, hvordan stridigheder mellem stater kan bilægges i en fredens ånd.

Med den samme stolthed fastslår jeg som præsident for den italienske republik og som borger, at republikken Italien er konfessionsløs. I paragraf 7 i den italienske forfatning hedder det, at *Staten og Den katolske Kirke er – hver inden for sit område – uafhængige og suveræne. Deres indbyrdes forhold er reguleret af Lateran-pagten.*⁷ Det fornyede konkordat fra 1984 klarlagde og styrkede efterfølgende vort indbyrdes forhold, baseret på fuld iagttagelse af disse principper.

Den nødvendige skelnen mellem enhvers religiøse Credo og det borgerlige samfundsliv, som reguleres af republikkens love, har gennem årtierne styrket en dybtgående forståelse mellem kirke og stat.

Afgrænsningen af de respektive områder gør republikkens myndigheder og de kirkelige myndigheder bedre egnede til fuldt ud at varetage deres respektive opgaver og til at samarbejde til bedste for borgerne. Vi er fælles om grundlæggende værdier: Respekten for hvert eneste menneskes værdighed og rettigheder, familien, solidaritet mellem mennesker og fred.

³ "Deres Hellighed", sædvanlig italiensk form for tiltale til paven. Red.

⁴ Især bemærkedes de forhenværende italienske præsidenter Francesco Cossiga og Oscar Luigi Scalfaro, formændene for henholdsvis deputeretkammeret og senatet, Pier Ferdinando Casini og Marcello Pera, regeringschefen Silvio Berlusconi samt præsidenten for forfatningsdomstolen Piero Alberto Capotosti. Red.

⁵ Også kaldet "pavestolen". I daglig tale synonymt med Vatikanet. Red.

⁶ Ved den såkaldte eukaristiske kongres (d.v.s. stort nationalt kirkestævne med Nadveren som hovedtema) i Bari fejrede pave Benedikt den afsluttende messe sammen med godt to hundrede tusinde deltagere. Red.

⁷ Ved aftalen af 11. februar 1929 mellem Italien og Den Hellige Stol anerkendtes Vatikanet som selvstændig stat, mens pave Pius XI samtidig anerkendte, at Kirkestaten, der havde omfattet en god del af det midterste Italien, ikke længere eksisterede. Red.

Personligt konstaterer jeg under mine besøg i de forskellige dele af Italien, at dette samarbejde er rodfæstet og fungerer succesfuldt i vort lands mangeartede virkelighed. Dette samarbejde er især koncentreret omkring uddannelsen af de unge og omsorgen for dem, der har brug for hjælp.

Biskopper og præster er grundlæggende integreret i det italienske samfundsliv, og frivillig og solidarisk indsats er fælles for både katolikker og ikke-katolikker.

Italien ved, at det har dybe kristne rødder, der er flettet sammen med de humanistiske. Det er nok at besøge landets byer og kvarterer fra antikken og beundre dets katedraler og dets kunst: fra Giotto til Dante Alighieri.

De store munkeordener, som også minder os om navnet Benedikt, har udstrålet åndelig rigdom fra den italienske halvø og helt til Nordeuropa.

Italiens kristne og humanistiske kulturarv er et forenende element i den europæiske identitet. Italien er et af de lande, som var med til at grundlægge EU, og den italienske nations fremtid er snævert knyttet hertil.

Dette historiske enhedsprojekt, som har givet unionens folkeslag mere end et halvt århundredes fred, er i dag sat på en krævende prøve. Det italienske folk tager handsken op med tillid og med fuld bevidsthed om, at Europas enhed ikke er en utopi eller et historisk fejltrin.

Båndet mellem Italien og Den hellige Stol giver næring til et voksende samarbejde også over for verdens problemer. Ligegyldighed over for uret og ulighed har bidraget og bidrager fortsat til at slippe sorg og tragedier løs. Disse kriser såvel som de forventninger, der manifesterer sig ved begyndelsen af det 21. århundrede, er en konstant påmindelse om, at folkeslagene ikke er hinanden uvedkommende; rigdom på få hænder nærer ekstremisme, og ægte fremskridt kan ikke eksistere uden respekt for de moralske principper og for alles rettigheder.

Der er værdier og mål, som deles af alle folkeslag: retfærdighed, fred, undervisning, kvindens værdighed, beskyttelse af børn og fremskridt for borgerrettigheder og økonomi.

Forpligtelsen til at styrke en verdensorden, som er forankret i respekten for den menneskelige person og i retssamfundet, kræver en intensiv og konstruktiv dialog mellem kulturer og religioner med sigte på at overvinde ulighed og konflikt.

Mere end nogensinde har vi brug for De forenede Nationer. Den opfølgende kontrol af, hvordan gennemførelsen af Millennium-erklæringen forløber, som skal finde sted til september i New York, er en anledning til højtideligt at genbekræfte alle nationers vilje til at leve i samfund med hinanden.⁸

Det internationale samfund er kaldet til at bringe substans ind i et nyt samarbejde mellem rige og fattige lande, vendt mod fattigdom, sult og epidemier.

Den hellige Stol og Italien kan – enhver for sit vedkommende – bidrage til, at der bliver mere rum for fornuften og dialogen mellem folkeslagene.

Vi deler på en særlig måde ambitionen om at bidrage til, at konflikten mellem israelere og palæstinensere kan finde en retfærdig løsning, og om at gengive Middelhavsområdet dets naturlige opgave som ramme om et møde, en dialog og en forsoning mellem forskellige kulturer og trosretninger.

---

⁸ "United Nations Millennium Declaration" blev vedtaget på De forenede Nationers generalforsamling den 18. september 2000. Heri forpligter medlemsstaterne sig til at nå bestemte mål inden 2015. Det drejer sig om at afskaffe fattigdom og sult, sikre elementær undervisning i hele verden, fremme ligestilling mellem kønnene og styrke kvindernes stilling, reducere børnedødeligheden og kvinders død i forbindelse med barsel, bekæmpe HIV/AIDS, tuberkulose, malaria og andre sygdomme, sikre miljøets bæredygtighed og skabe et globalt partnerskab for udviklingen. I september 2005 skal De forenede Nationers generalforsamling gøre en første status over realiseringen af disse mål, som vidtgående svarer til, hvad de seneste paver og Vatikanets faste observatører har talt for i verdensorganisationens regi. Red.

Santità, jeg har talt båret af en rodfæstet etisk og religiøs holdning og som overbevist vogter af den italienske republiks forfatning og af de principper, der ligger til grund for den. Jeg bekræfter den dybe betydning af Deres besøg, som vi har taget imod med glæde. Og jeg retter det inderlige og hjertelige ønske til Dem, at Deres lysende intellekt og Deres hjertevarme må følge Dem i en lykkelig udfoldelse af Deres apostolat til gavn for retfærdighed, fred mellem folkeslagene og samdrægtighed mellem alle kulturer.

[Bifald]

Pave Benedikt XVI's tale

Hr. præsident,

Det er en glæde for mig, at jeg i dag kan gengælde det særdeles hjertelige besøg, som De i Deres egenskab af Italiens statsoverhoved aflagde hos mig den 3. maj i år i anledning af den nye pastorale tjeneste, som Herren har kaldet mig til. Jeg ønsker derfor først og fremmest at takke Dem og gennem Dem det italienske folk for den hjertevarme velkomst, som er blevet mig til del lige fra min første dag i min tjeneste som biskop for Rom og som hyrde for Verdenskirken. For mit vedkommende forsikrer jeg frem for alle borgerne i Rom og dernæst også hele den italienske nation om mit engagement i henseende til at arbejde af alle kræfter for *deres* religiøse og borgerlige vel, som Herren har betroet til min pastorale omsorg.

Forkyndelsen af evangeliet, som jeg i fællesskab med de italienske biskopper er kaldet til at bringe til Rom og til Italien, skal ikke alene tjene til det italienske folks vækst i troen og i det kristne liv, men også tjene dets fremgang på vejen mod samdrægtighed og fred. Kristus er frelser for ethvert menneske; det gælder dets sjæl og dets legeme, dets åndelige og evige skæbne og dets timelige og jordiske liv. Når hans budskab bliver hørt, bliver det borgerlige samfund også mere ansvarligt, mere opmærksomt på de krav, som det fælles gode stiller, og mere solidarisk med de fattige, de forladte og de udstødte.

Ved at kaste et blik på Italiens historie imponeres man af de utallige karitative institutioner, som Kirken under store ofre har givet liv for at lindre enhver slags lidelse. Det er i dag Kirkens intention at fortsætte sin vandring ad den selv samme vej, uden ønske om magt og uden at søge privilegier eller en status, der giver sociale eller økonomiske fordele. Jesu Kristi eksempel – han, som "færdedes overalt og gjorde vel og helbredte alle"⁹ – forbliver for Kirken den højeste norm for dens tilstedeværelse midt blandt folkene.

Forholdet mellem Kirken og den italienske stat bygger på det princip, der kom til udtryk på Andet Vatikankoncil, og ifølge hvilket *det politiske fællesskab og Kirken – hver på sit område – er selvstændige og uafhængige af hinanden. Men begge tjener, om end på forskelligt grundlag, de samme menneskers personlige og sociale kald.*¹⁰ Dette princip er allerede indeholdt i Lateran-pagten og efterfølgende bekræftet i de aftaler, som modificerede konkordatet.

For statens vedkommende er en sund laicitet¹¹ således legitim; i kraft af denne laicitet styres de timelige realiteter i overensstemmelse med deres egne normer uden alligevel at udelukke henvis-

⁹ Apostlenes Gerninger 10,38

¹⁰ Andet Vatikankoncils erklæring *Gaudium et Spes*, 76. **Klik her** for at læse dette afsnit af erklæringen.

¹¹ Begrebet *laicitet* dækker, at staten er sekulær og konfessionsløs. I nogle kredse, fx i Frankrig, men også i Italien tillægges ordet betydningen *anti-religiøs* eller lignende. Som det fremgår af ordet "sund" og af sammenhængen i øvrigt, er det ikke i denne sidstnævnte betydning, at ordet bruges her. Red.

ninger til en etik, som finder sin sidste begrundelse i religionen. Det timelige områdes autonomi udelukker således ikke en overensstemmelse på et dybere niveau med de overordnede og mangesidige krav, som udledes af et helhedssyn på mennesket og dets evige bestemmelse.

Det ligger mig på sinde at forsikre Dem, hr. præsident, og hele det italienske folk, at Kirken ønsker at bevare og fremme en positiv holdning med hensyn til samarbejde og gensidig forståelse, som kan tjene til den åndelige og moralske vækst i landet; til den er Kirken knyttet med ganske særlige bånd, som det i alvorlig grad ville være skadeligt at søge at svække og bryde, ikke kun for den selv, men også for Italien.

Italiens kultur er en kultur, som er dybt gennemtrængt af kristne værdier, sådan som det ses i de strålende mesterværker, som nationen har frembragt på alle tankens og kunstens områder. Jeg ønsker for det italienske folk, at det ikke alene ikke fornægter den kristne arv, som er en del af dets historie, men at det omhyggeligt vil tage vare på den og få den til at frembringe yderligere frugter, der er fortiden værdige.

Jeg har tillid til, at Italien under klog og forbilledlig ledelse af dem, som er kaldet til at regere landet, vil fortsætte med at udøve den kulturbærende mission i verden, ved hvilken Italien har udmærket sig så stærkt i århundredernes løb. I kraft af sin historie og sin kultur kan Italien yde et særdeles vægtigt bidrag specielt til Europa, som derved kan få hjælp til at genopdage de kristne rødder, der betingede dets storhed i fortiden, og som endnu i dag kan begunstige dybtgående enhed i verdensdelen.

Som De vel forstår, hr. præsident, er det ikke få bekymringer, som ledsager begyndelsen på min pastorale tjeneste på Peters Stol. Mellem disse bekymringer vil jeg gerne nævne nogle, som – fordi de har en almenmenneskelig karakter – ikke kan undgå at interessere også den, som har ansvar for det offentlige vel.

Jeg hentyder her til problemer omkring beskyttelsen af familien, der har ægteskabet som sit fundament, hvilket også er anerkendt i artikel 29 i den italienske forfatning.¹²

Jeg hentyder til problemer med at beskytte menneskeligt liv fra dets undfangelse til dets naturlige afslutning.

Og jeg hentyder endelig til problemer omkring undervisningen og i konsekvens heraf omkring skolen, som er uundværlig for uddannelsen af de nye generationer.

Kirken, som er vant til at søge at forstå Guds vilje, som den er indskrevet i selve den menneskelige skabnings natur, ser i familien en overordentlig vigtig værdi, som bør beskyttes mod ethvert angreb, der vil underminere dens faste grund og sætte spørgsmålstegn ved selve dens eksistens.

Kirken erkender endvidere, at det menneskelige liv er et primært gode, som er overordnet alle andre goder, og den kræver derfor, at det bliver respekteret såvel ved sin begyndelse som ved sin afslutning; den understreger samtidig forpligtelsen til en adækvat palliativ¹³ pleje, som kan gøre døden mere human.

For så vidt angår skolen, er dens funktion forbundet med familien som en naturlig udvidelse af dens opdragende opgave. Statens kompetence til at foreskrive de generelle normer for undervisningen ligger fast, men jeg kan i den forbindelse ikke undlade at give udtryk for det ønske, at forældrenes ret til et frit undervisningsvalg må blive respekteret helt konkret, uden at de i den anledning skal bære en ekstra byrde i form af yderligere betaling.

¹² Italiens forfatning, artikel 29: "Republikken anerkender familiens rettigheder som et naturligt fællesskab byggede på ægteskabet ...". Red.

¹³ Lindrende. Red.

Jeg sætter min lid til, at de italienske lovgivere i deres visdom vil vide at finde menneskelige løsninger på de problemer, jeg her har mindet om, det vil sige løsninger, som respekterer de ukrænkelige værdier, som i disse sammenhænge står på spil.

Til sidst vil jeg udtrykke ønsket om en fortsat fremgang for nationen på vejen mod åndelig og materiel velfærd, og jeg slutter mig til Dem, hr. præsident, i opfordringen til alle borgere og til alle dele af samfundet om altid at leve og handle i en ægte samdrægtighedens ånd, i en kontekst af åben dialog og gensidig tillid, med en forpligtelse til at tjene og fremme det fælles gode og enhver persons værdighed.

Med glæde kan jeg afslutte min tale, hr. præsident, med at minde om den agtelse og hengivenhed, som det italienske folk nærer for Deres person, og ligeledes om den fulde tillid, som folk har til opfyldelsen af de pligter, som Deres høje embede pålægger Dem. Det er en glæde for mig at tilslutte mig denne hengivne agtelse og denne tillid, idet jeg betror Dem og Deres hustru, signora Franca, såvel som de ansvarlige for nationens liv og hele det italienske folk til Jomfru Marias beskyttelse – hun som så intensivt æres i de utallige kirker og kapeller, der er viet til hende.

Med dette i tankerne ønsker jeg alle Guds velsignelse, som bringer ethvert gode, vi længes efter.

[Bifald]

[Klik her for at udskrive artiklen \(printerens skal være tændt\)](#)

[Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt \(Outlook skal være startet\)](#)

[Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk](#)